

**รายงานผลการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติงานวิจัย ดูงาน ประชุมและสัมมนา ณ ต่างประเทศ
ของข้าราชการกรมอนามัย (One - Page Report)**

ชื่อ-สกุล นายปรามโทย์ เสพสุข ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

หน่วยงาน สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

ชื่อการประชุม สัมมนา การประชุมส้วมโลก ปี ๒๐๑๗ (World Toilet Summit ๒๐๑๗) “การปรับปรุงสุขาภิบาลผ่านภาคีเครือข่าย”

รายนามผู้ไป ประชุมและสัมมนา ณ ต่างประเทศ

(ชื่อ-สกุล/ตำแหน่ง/หน่วยงาน)

๑) นายแพทย์ดนัย อีวันดา รองอธิบดีกรมอนามัย

๒) นายปรามโทย์ เสพสุข นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

ระหว่างวันที่ ๑๘ – ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ แหล่งงบประมาณ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

สถานที่ เมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนงานส้วมและสุขาภิบาล ร่วมกับภาคีเครือข่ายจากภาคส่วนต่างๆ และกรณีศึกษาการจัดการเรื่องส้วมและสุขาภิบาลจากนานาประเทศ

๒. เพื่อประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนงานส้วมและสุขาภิบาล การจัดทำโครงการนวัตกรรม และผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับส้วมและการสุขาภิบาล

ผลการ ประชุมและสัมมนา ณ ต่างประเทศ (และเปรียบเทียบกับประเทศไทยเป็นอย่างไร)

การทำให้ประชาชนได้เข้าถึงการสุขาภิบาลที่ดีเป็นสิ่งสำคัญมาก โดยเฉพาะการเข้าถึงส้วม น้ำสะอาด และความรู้เรื่องสุขอนามัยที่ดี อีกทั้งต้องมั่นใจได้ว่าการเข้าถึงนั้นมีคุณภาพและเท่าเทียมกันสำหรับคนทุกกลุ่ม ทั้งในระดับชุมชนและระดับโลก ซึ่งการสุขาภิบาลถือเป็นความรับผิดชอบของคนทุกคน รวมทั้งภาคอุตสาหกรรมที่ต้องช่วยสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขาภิบาลให้แก่ชุมชนและเมืองด้วย

การประชุมส้วมโลกครั้งนี้ เป็นครั้งที่ 14 ภายใต้หัวข้อ “การปรับปรุงสุขาภิบาลผ่านภาคีเครือข่าย” เพื่อประสานความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการร่วมกันขับเคลื่อนงานเรื่องส้วมและการสุขาภิบาล ทั้งจากภาครัฐ เอกชน NGOs ประกอบด้วย UNICEF, WaterAid, World Health Organization, Global Citizens, Engineers Without Borders Australia, University of Sydney, International Water Centre, Rotary International, 3P Sanitation, WeCantWait และ Kimberly-Clark และประชาชน (ผู้พิการ) ทั้งนี้ เป้าหมายเพื่อให้คนทุกคนได้เข้าถึงส้วมและการสุขาภิบาลที่ดี อีกทั้งเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) นอกจากนี้ภายในงานยังมีการนำเสนอนิทรรศการ ความรู้ และนวัตกรรมบริเวณหน้าห้องประชุม

ในการประชุมมีการนำเสนอสถานการณ์การเข้าถึงส้วมและสุขาภิบาล โรคจากการสุขาภิบาลที่ไม่ดี การสุขาภิบาลกรณีภัยพิบัติ รวมถึงเรื่องพลังงานที่ได้จากส้วม (ก๊าซมีเทน) ซึ่งในที่ประชุมมีการตั้งคำถามถึงราคาและความคุ้มค่าของการนำมาใช้ อย่างไรก็ตามในที่ประชุมได้ให้ข้อเสนอว่าควรนำปัจจัยอื่นๆ มาพิจารณาไปด้วย เช่น ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้นจากการปล่อยก๊าซมีเทนสู่ชั้นบรรยากาศ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มผู้พิการที่มาบอกเล่าถึงความจำเป็นเรื่องส้วมสำหรับพวกเขาที่หลายคนมองข้ามผ่านคลิปวิดีโอ และให้ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกันกำหนดรูปแบบส้วมที่เหมาะสมสำหรับผู้พิการอย่างแท้จริง ในการประชุมยังให้ความสำคัญเรื่องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขอนามัยที่ดี ซึ่งต้องนำบริบทของพื้นที่มาวิเคราะห์เพื่อการจัดการร่วมด้วย เช่น วิถีชีวิต วัฒนธรรม ความชอบ โดยให้ชุมชนบริหารจัดการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในฐานะพี่เลี้ยง เช่น การใช้กีฬาคู่กับการสอนเรื่องพฤติกรรม การนำการเล่นพื้นบ้านหรือการแสดงของท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการให้ความรู้เรื่องสุขอนามัย เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย มีการดำเนินงานเรื่องส้วมอย่างต่อเนื่องมาตลอด 10 ปีที่ผ่านมา มีมาตรฐานส้วม สะอาด HAS และให้ความสำคัญกับเรื่องส้วมผู้พิการและผู้สูงอายุใน setting ต่างๆ มากขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกและลดความเหลื่อมล้ำด้านสังคม การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่สูงให้มีส้วมใช้ การพัฒนาและจัดการส้วม สาธารณะให้ถูกสุขลักษณะและได้มาตรฐาน การกำหนดเรื่องพฤติกรรมการใช้ส้วมที่ถูกต้องไว้ใน Key Message เพื่อสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้แก่ประชาชน และมีการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งที่เป็นหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน ขับเคลื่อนงานผ่านแผนแม่บทส้วมสาธารณะ การจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อสร้างกระแสทางสังคม ทั่วประเทศ

ประโยชน์จากการไปประชุม สัมมนา (ทั้งส่วนวิชาการและการบริหารจัดการ)

ด้านวิชาการ

ได้รับความรู้และทราบถึงสถานการณ์เรื่องส้วมและสุขาภิบาล นวัตกรรม และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สุขอนามัยของประชาชน โดยเฉพาะวัยเด็ก และในการทำงานต้องมีภาคีเครือข่ายที่ควรได้รับการสนับสนุนในระดับ นโยบาย

ด้านการบริหารจัดการ

รูปแบบการบริหารจัดการประชุมที่เรียบง่าย เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้ได้รับฟังแนวคิด รูปแบบ และแนวทางการดำเนินงานเรื่องส้วมและสุขาภิบาลจากภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องได้อย่างเต็มที่ รวมถึงรูปแบบการ ให้เอกสารการประชุมแบบออนไลน์ หลังจากการทำแบบประเมินการประชุม (ออนไลน์) จากผู้เข้าร่วมประชุม เป็นการช่วยลดการใช้กระดาษ (Paper Less) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกรมอนามัยในขณะนี้

ข้อเสนอเชิงนโยบายหรือการดำเนินการต่อกรมอนามัย/กระทรวงสาธารณสุข

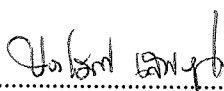
๑) การขับเคลื่อนงานเรื่องส้วม การสุขาภิบาล หรืองานอนามัยสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ นั้น เสี่ยงจากภาคีเครือข่าย (Partnership) เป็นสิ่งสำคัญมาก ดังนั้นควรมีเวทีในการพูดคุยและรับฟังเสียงจากภาคีเครือข่ายในส่วนต่างๆ ทั้งเรื่องความต้องการความช่วยเหลือจากภาค NGO การสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์จากภาคเอกชน แผนและแนวทางการดำเนินงานเรื่องส้วมและสุขาภิบาลจากภาครัฐ เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนงาน ให้ไปในทิศทางเดียวกัน

๒) กำหนดกฎหมาย/โครงการ/กิจกรรม ที่สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเมืองและชุมชน ด้านการ สุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดี เหมาะสมทั้งกับกลุ่มคนปกติ กลุ่มผู้พิการ และผู้สูงอายุ เพื่อให้เกิดความ เท่าเทียมกันในสังคมของคนทุกระดับ

๓) นวัตกรรมเรื่องส้วมเป็นสิ่งจำเป็น เช่น ส้วมในพื้นที่สูง ส้วมในภาวะฉุกเฉิน หรือการพัฒนาระบบด้าน สุขาภิบาล กรมอนามัยควรจับมือร่วมกับภาคส่วนที่สนับสนุนทุนวิจัย มหาวิทยาลัย ในการผลิตนวัตกรรมที่จำเป็น สำหรับพื้นที่ขาดแคลนส้วมและน้ำสะอาด เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงการสุขาภิบาลที่ดี

๔) สนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ชุดข้อมูลความรู้ที่สำคัญและจำเป็น สำหรับสนับสนุนการดำเนินงานเรื่อง ส้วมและสุขาภิบาล และสื่อสารสู่เจ้าหน้าที่และประชาชน

๕) การสื่อสารข้อมูลด้านสุขภาพ อนามัยสิ่งแวดล้อม และสุขอนามัยที่ดี ข้อมูลและช่องทางการสื่อสาร ควร เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มวัย แต่ละพื้นที่ วัฒนธรรม วิถีชีวิต เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มวัย และทุกพื้นที่ได้รับข้อมูล สำหรับเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องอย่างแท้จริง

ลงนาม..........ผู้จัดทำ

(นายปราโมทย์ เสพสุข)

วันที่.....มกราคม 2561.....

Summary Report

World Toilet Summit 2017: Improving Sanitation through Partnerships

Full Name of Participants:

1. Mr. Danai Teewanda **Position:** Deputy director-general of the Department of Health

2. Mr. Pramote Sepsuk **Position:** Public Health Technical Officer, Practitioner Level

Institution: Bureau of Environmental Health, Department of Health

Duration: 18-21 November 2017 **Place:** Melbourne Convention Center, Australia

Objectives:

1. To share the implementation of toilet and sanitation management and the case study on toilet and sanitation management with partnerships from various countries.

2. To cooperate in the implementation of toilet and sanitation management and working on project, innovation and product related to toilet and sanitation with partnership.

Result of meeting (including comparison with Thailand):

World Toilet Summit 2017 in Australia is the 14th annual summit with the theme “Improving Sanitation through Partnerships” wherein its objective is to cooperate with partnerships in driving the toilet and sanitation. This partnership is important and must be supported as per the level of its policies. In addition to that, this conference will provide information from the various sectors such as government, private sectors, and NGOs that the good toilet sanitation will be more attainable for the people and the *sustainable development goals* (SDGs) is more achievable.

The International leading organizations represented in the program include UNICEF, WaterAid, World Health Organization, Global Citizens, Engineers Without Borders Australia, University of Sydney, International Water Centre, Rotary International, 3P Sanitation และ WeCantWait, Kimberly-Clark. This conference also present the knowledge and innovation in front of the conference room.

Sanitation problem is the responsibilities of every people and industry might help the city to build the better sanitation facilities. In addition, enhancing the access of sanitation is important, especially access to proper sanitation (how to access a better toilet, clean water and access to get a better education on hygiene) and make sure that access are equally available to every group of people, gender, from local to global.

To solve the sanitation problem, is just like building a city. We need to make a good plan, good building, so of the city is good, people will always remember. The solution of sanitation problem should be planned in good, sustainable, and at its best way so people will remember and keep it good.

Advantages of attending the meeting:

Academic

We gained knowledge in academic, innovation and implementation of changing personal hygiene. However, the cooperation of partnership is important to work on and must be supported by each policy level.

Management

This meeting will be focused on sharing and exchanging knowledge between partnerships for the implementation of a sanitation program. Also, Paperless must be implemented as the feedback survey forms are available online for every participant.

Suggestion and recommendation to DoH and MoPH:

- The implementation on toilet and sanitation with partnerships is very important. A forum of discussion will be considered if the help from the NGO sector and from the private sector (e.g. budget and equipment support) and the government sector (policy, plan and guideline for its implementation) is needed.
- Defining the law, project and activities on sanitation that can reduce the risk from the environment and also add the conducive environment in urban and community for normal group, risk group, people with disabilities (PWDs) and elderly group to equity in society at all level.
- The Department of Health will collaborate with research funding sector to produce the necessary innovation of lacking toilets areas and to produce clean water for the people.
- Proper information is essential. The research must be supported by its information given in order to obtain the necessary data for the implementation of sanitation and communication to the people and stakeholder.
- Communication to the people associated with health, sanitation and good hygiene must be according to each age group and areas. In this case, proper information about it will be given to them as guidelines for a better health and good future ahead.

Signature *Arif Sami* Reporter
Date Jan 2018